

**PROTOCOL ON PREPAREDNESS, RESPONSE AND
CO-OPERATION TO POLLUTION INCIDENTS BY
HAZARDOUS AND NOXIOUS SUBSTANCES, 2000**

THE PARTIES TO THE PRESENT PROTOCOL,
BEING PARTIES to the International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation, done in London on 30 November 1990,

TAKING INTO ACCOUNT Resolution 10, on the expansion of the scope of the International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990, to include hazardous and noxious substances, adopted by the Conference on International Co-operation on Oil Pollution Preparedness and Response 1990,

FURTHER TAKING INTO ACCOUNT that pursuant to Resolution 10 of the Conference on International Co-operation on Oil Pollution Preparedness and Response 1990, the International Maritime Organization has intensified its work, in collaboration with all interested international organizations, on all aspects of preparedness, response and co-operation to pollution incidents by hazardous and noxious substances,

TAKING ACCOUNT of the "polluter pays" principle as a general principle of international environmental law,

BEING MINDFUL of the development of a strategy for incorporating the precautionary approach in the policies of the International Maritime Organization (IMO),

HAVE AGREED as follows:

ARTICLE 1

General provisions

(1) Parties undertake, individually or jointly, to take all appropriate measures in accordance with the provisions of this Protocol and the Annex thereto to prepare for and respond to a pollution incident by hazardous and noxious substances.

(2) The Annex to this Protocol shall constitute an integral part of this Protocol and a reference to this Protocol constitutes at the same time a reference to the Annex.

**PROTOKOL O PRIPRAVNOSTI, AKCIJI I SURADNJI
ZA SLUČAJEVE NEZGODE ONEČIŠĆENJA OPASNIM
I ŠTETNIM TVARIMA, 2000**

STRANKE OVOG PROTOKOLA

KAO STRANKE Međunarodne konvencije o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenja uljem, sastavljene u Londonu 30. studenog 1990. godine,

UZIMAJUĆI U OBZIR rezoluciju 10 o proširenju područja primjene Međunarodne konvencije o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenja uljem 1990. na opasne i štetne tvari, usvojenu na Konferenciji o pripravnosti, akciji i međunarodnoj suradnji za slučaj onečišćenja uljem 1990,

NADALJE UZIMAJUĆI U OBZIR, u skladu s rezolucijom 10. Konferencije o pripravnosti, akciji i međunarodnoj suradnji za slučajeve onečišćenja uljem 1990, Međunarodne pomorska organizacija je intezivirala svoj rad, u suradnji sa svim zainteresiranim međunarodnim organizacijama, na svim područjima pripravnosti, akcije i suradnje za slučajeve nezgode onečišćenja opasnim i štetnim tvarima,

UZIMAJUĆI U OBZIR načelo "uzročnik onečišćenja plaća" kao opće načelo međunarodnog prava zaštite okoliša,

IMAJUĆI NA UMU razvitak strategije uključivanja pristupa mjerama opreza u djelovanju Međunarodne pomorske organizacije (IMO),

SUGLASILE SU SE o slijedećem:

ČLANAK 1.

Opće odredbe

(1) Stranke preuzimaju, da će pojedinačno ili u zajednici, poduzimati sve prikladne mjere u skladu s odredbama ovog Protokola i njegovog Dodatka, kako bi se pripremile i djelovale u slučaju nezgode onečišćenja opasnim i štetnim tvarima.

(2) Dodatak ovog Protokola predstavlja njegov sastavni dio i pozivanje na ovaj Protokol znači istovremeno pozivanje na ovaj Dodatak.

(3) This Protocol shall not apply to any warship, naval auxiliary or other ship owned or operated by a State and used, for the time being, only on government non-commercial service. However, each Party shall ensure by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of such ships owned or operated by it, that such ships act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Protocol.

ARTICLE 2

Definitions

For the purposes of this Protocol:

- (1) Pollution incident by hazardous and noxious substances (hereinafter referred to as "pollution incident") means any occurrence or series of occurrences having the same origin, including fire or explosion, which results or may result in a discharge, release or emission of hazardous and noxious substances and which poses or may pose a threat to the marine environment, or to the coastline or related interests of one or more states, and which requires emergency action or other immediate response.
- (2) Hazardous and noxious substances (HNS) means any substance other than oil which, if introduced into the marine environment is likely to create hazards to human health, to harm living resources and marine life, to damage amenities or to interfere with other legitimate uses of the sea.
- (3) Sea ports and HNS handling facilities means those ports or facilities where such substances are loaded into or unloaded from ships.
- (4) Organization means the International Maritime Organization (IMO).
- (5) Secretary General means the Secretary-General of the Organization.
- (6) OPRC Convention means the International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation (OPRC), 1990.

ARTICLE 3

Emergency plans and reporting

(1) Each Party shall require that ships entitled to fly its flag have on-board a pollution incident emergency plan and shall require masters or other persons having charge of such ships to follow reporting procedures to the extent required by, and in accordance with the applicable provisions of the conventions developed within the Organization which have entered into force for that Party. On-board pollution incident emergency plans for off-shore units, including Floating Production, Storage and Offloading Facilities (FPSOs) and Floating Storage Units (FSUs), should be dealt with under

(3) Ovaj se Protokol neće primjenjivati na ratne brodove, pomoćne ratne brodove ili druge brodove u vlasništvu ili pod upravom neke države i na one koji se trenutno upotrebljavaju u državnoj nekomercijalnoj službi. Međutim, svaka će stranka, primjenom odgovarajućih mjera, ne ometajući njihovu djelatnost niti umanjujući operativnu sposobnost takvih svojih brodova, osigurati da se oni ponašaju u skladu s ovim Protokolom koliko je to razborito i moguće.

ČLANAK 2.

Definicije

U smislu ovog Protokola :

- (1) "Slučaj nezgode onečišćenja opasnim i štetnim tvarima" (nadalje kao "slučaj nezgode onečišćenja") znači događaj ili slijed događaja istoga podrijetla, uključujući vatru ili eksploziju, koji rezultira ili bi mogao rezultirati izljevom, oslobađanjem ili ispuštanjem štetnih i opasnih tvari što ugrožava ili bi mogao ugroziti morski okoliš, obalu i uz njih vezane interese jedne ili više država, te koji zahtijeva akciju u nuždi ili neposredno djelovanje.
- (2) "Opasne i štetne tvari" (HNS) označavaju bilo koju tvar osim ulja koja će, ako je unesena u morski okoliš, vjerovatno stvoriti opasnost po ljudsko zdravlje, naškoditi živim bogatstvima i morskom životu, oštetiti sklad ili ometi ostalo zakonito korištenje mora.
- (3) "Morske luke i uređaji za rukovanje opasnim i štetnim tvarima" označavaju one luke ili uređaje gdje su te tvari ukrcavaju na ili iskrcavaju sa brodova.
- (4) "Organizacija" znači Međunarodnu pomorsku organizaciju (IMO).
- (5) "Glavni tajnik" označava glavnog tajnika organizacije.
- (6) "OPRC Konvencija" znači Međunarodna konvencija o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenja uljem (OPRC), 1990.

ČLANAK 3.

Planovi za akciju i izvješćivanje

(1) Svaka stranka dužna je zahtijevati da brodovi ovlašteni isticati njenu zastavu posjeduju brodski plan za akciju u nuždi u slučaju nezgode onečišćenja i zahtijevati od zapovjednika ili drugih osoba odgovornih za takve brodove da poštuju postupak izvješćivanja u mjeri u kojoj je to određeno odgovarajućim odredbama konvencija koje je donijela Organizacija i koje su stupile na snagu za tu stranku, ili u skladu s tim odredbama. Planovi za akciju u nuždi u slučaju nezgode onečišćenja za jedinice koje nisu vezane za obalu, uključujući ploveće proizvodne jedinice, skladišne i iskrcajne uređaje (FPSOs) i ploveće skladišne jedinice (FSUs) utvrđuju se nacionalnim propisi-

national provisions and/or company environmental management systems, and are excluded from the application of this article.

(2) Each Party shall require that authorities or operators in charge of such sea ports and hazardous and noxious substances handling facilities under its jurisdiction as it deems appropriate have hazardous and noxious substances pollution emergency plans or similar arrangements which are co-ordinated with the national system established in accordance with article 4 and approved in accordance with procedures established by the competent national authority.

(3) When the appropriate authorities of a Party learn of a pollution incident, they shall notify other Parties whose interests are likely to be affected by such incident.

ARTICLE 4

National and regional systems for preparedness and response

(1) Each party shall establish a national system for responding promptly and effectively to pollution incidents. This system shall include as a minimum

(a) the designation of:

(i) the competent national authority or authorities with responsibility for preparedness for and response to pollution incidents;

(ii) the national operational contact point or points; and

(iii) an authority which is entitled to act on behalf of the State to request assistance or to decide to render the assistance requested;

(b) a national contingency plan for preparedness and response which includes the organizational relationship of the various bodies involved, whether public or private, taking into account guidelines developed by the Organization.

(2) In addition, each Party, within its capabilities either individually or through bilateral or multilateral co-operation and, as appropriate, in co-operation with the shipping industries and industries dealing with hazardous and noxious substances, port authorities and other relevant entities, shall establish:

(a) a minimum level of pre-positioned equipment for responding to pollution incidents, commensurate with the risk involved, and programmes for its use;

(b) a programme of exercises for pollution incident response organizations and training of relevant personnel;

(c) detailed plans and communication capabilities for responding to a pollution incident. Such capabilities should be continuously available; and

(d) a mechanism or arrangement to co-ordinate the response to a pollu-

ma i/ili sustavima upravljanja okolišom sačinjenima od strane trgovačkih društava, i ovaj se članak na navedene planove ne primjenjuje.

(2) Svaka je stranka dužna zahtijevati od uprava ili poduzetnika odgovornih za morske luke i uređaje za rukovanje opasnim i štetnim tvarima pod njenom vlašću, za koje to smatra potrebnim, da posjeduju planove za akciju u nuždi pri onečišćenju opasnim i štetnim tvarima ili slična rješenja za opasne i štetne tvari, za koje to smatra potrebnim, koja su usklađena s nacionalnim sustavom uspostavljenim u skladu s člankom 4. i ovjerena na način kako propisuje nadležna državna vlast.

(3) Kada odgovarajući organi uprave stranke saznaju za slučaj nezgode onečišćenja, obavijestiti će druge stranke na čije interese utiče takva nezgoda.

ČLANAK 4.

Nacionalni i regijski sustavi pripravnosti i akcije

(1) Svaka stranka dužna je uspostaviti nacionalni sustav za brzu i djelotvornu akciju u slučajevima nezgode onečišćenja. Takav sustav mora uključivati najmanje:

(a) naznaku:

(i) nadležnog nacionalnog organa ili vlasti odgovornih za pripravnost i akciju u slučajevima nezgode onečišćenja;

(ii) nacionalnog operativnog centra ili centara veze; te

(iii) organa koji je ovlašten u ime države zahtijevati pomoć ili odlučivati o pružanju pomoći kada se ona zatraži;

(b) nacionalni plan o pripravnosti i mjerama za akciju u nuždi, koji uključuje organizacijsku vezu između različitih javnih ili privatnih tijela, koja u njoj sudjeluju, vodeći računa o uputstvima što ih je utvrdila Organizacija.

(2) Uz to, svaka stranka u okviru svojih mogućnosti, pojedinačno ili putem bilateralne ili multilateralne suradnje, te, kada je moguće, u suradnji s brodarskim gospodarstvom, i industrijom koja koristi opasne i štetne tvari, lučkim vlastima i ostalim odgovarajućim naslovima, dužna je utvrditi:

(a) minimalne količine unaprijed pripremljene opreme za pripravnost za slučajeve nezgode onečišćenja usklađene s postojećim opasnostima, kao i programe za njihovu upotrebu;

(b) program vježbi organizacija za akciju u slučaju nezgode onečišćenja i uvježbavanja odgovarajućeg osoblja;

(c) detaljan plan i mogućnosti veze u akciji povodom slučaja nezgode onečišćenja. Takve mogućnosti veze moraju biti stalno dostupne; i

(d) ustrojstvo ili raspored za koordinaciju akcije u slučaju nezgode

tion incident with, if appropriate, the capabilities to mobilize the necessary resources.

(3) Each Party shall ensure that current information is provided to the Organization, directly or through the relevant regional organization or arrangements, concerning:

- (a) the location, telecommunication data and, if applicable, areas of responsibility of authorities and entities referred to in paragraph (1) (a) ;
- (b) information on pollution response equipment and expertise in disciplines related to pollution incident response and marine salvage which may be made available to other States, upon request; and
- (c) its national contingency plan.

ARTICLE 5

International co-operation in pollution response

(1) Parties agree that, subject to their capabilities and the availability of relevant resources, they will co-operate and provide advisory services, technical support and equipment for the purpose of responding to a pollution incident, when the severity of such incident so justifies, upon the request of any Party affected or likely to be affected. The financing of the costs for such assistance shall be based on the provisions set out in the Annex to this Protocol.

(2) A Party which has requested assistance may ask the Organization to assist in identifying sources of provisional financing of the costs referred to in paragraph (1) .

(3) In accordance with applicable international agreements, each Party shall take necessary legal or administrative measures to facilitate:

- a) the arrival and utilization in and departure from its territory of ships, aircraft and other modes of transport engaged in responding to a pollution incident or transporting personnel, cargoes, materials and equipment required to deal with such an incident; and
- (b) the expeditious movement into, through, and out of its territory of personnel, cargoes, materials and equipment referred to in subparagraph (a) .

ARTICLE 6

Research and development

(1) Parties agree to co-operate directly or, as appropriate, through the Organization or relevant regional organizations or arrangements in the promotion and exchange of results of research and development programmes relating to the enhancement of the state-of-the-art of preparedness for and response to pollution incidents, including technologies and techniques for

onečišćenja, uz mogućnost mobilizacije svih neophodnih sredstava, prema prilikama.

(3) Svaka se stranka mora pobrinuti da se tekuće informacije, izravno ili putem odgovarajućih regijskih organizacija ili dogovora, dostavljaju Organizaciji u pogledu:

- (a) razmještaja, sredstava veze i, prema prilikama, područja odgovornosti organa i vlasti o kojima je riječ u stavku (1) (a) .
- (b) obavijesti o opremi za akciju kod onečišćenja, o stručnosti u zahvati-ma vezanim uz akcije kod nezgode onečišćenja i spašavanje na moru, koji se mogu pružiti drugim državama na njihov zahtjev; te
- (c) svojih nacionalnih planova za akciju u nuždi.

ČLANAK 5.

Međunarodna suradnja u mjerama protiv onečišćenja

(1) Na zahtjev svake stranke koja je ugrožena ili bi mogla biti ugrožena, a kada ozbiljnost takve nezgode to zahtijeva, stranke su suglasne da će prema svojim mogućnostima i raspoloživim sredstvima surađivati i pružati savjetodavne usluge, tehničku i materijalnu podršku, kako bi se ostvarila akcija u slučaju nezgode onečišćenja. Podmirenje troškova takve pomoći temelji se na odredbama sadržanim u Dodatku ovog Protokola.

(2) Stranka, koja je zatražila pomoć, može se obratiti Organizaciji da joj pomogne u pronalaženju izvora sredstava za privremeno podmirenje troškova iz stavka (1) .

(3) U skladu s odgovarajućim međunarodnim sporazumima, svaka će stranka poduzeti potrebne pravne i upravne mjere kako bi olakšala:

- (a) pristup i korištenje odnosno odlazak sa svog područja brodova, letjelica i drugih prijevoznih sredstava uključenih u akciju povodom nezgode onečišćenja ili prijevoz osoblja, tereta, sredstava i opreme upotrijebljenih povodom takve nezgode; te
- (b) brz pristup, prijelaz i napuštanje svoga područja za osoblje, terete, sredstva i opremu iz točke (a) .

ČLANAK 6.

Istraživanje i razvoj

(1) Stranke su suglasne surađivati izravno ili, prema prilikama, putem Organizacije ili odgovarajućih regijskih organizacija ili dogovora u promicanju i razmjeni rezultata istraživačkih i razvojnih programa u pogledu unapređenja vještine u pripravnosti i akciji kod nezgoda onečišćenja, uključujući tehnologiju i tehniku nadzora, zadržavanja, prikupljanja,

surveillance, containment, recovery, dispersion, clean-up and otherwise minimizing or mitigating the effects of pollution incidents, and for restoration.

(2) To this end, Parties undertake to establish directly or, as appropriate, through the Organization or relevant regional organizations or arrangements, the necessary links between Parties' research institutions.

(3) Parties agree to co-operate directly or through the Organization or relevant regional organizations or arrangements to promote, as appropriate, the holding on a regular basis of international symposia on relevant subjects, including technological advances in techniques and equipment for responding to pollution incidents.

(4) Parties agree to encourage, through the Organization or other competent international organizations, the development of standards for compatible hazardous and noxious substances pollution combating techniques and equipment.

ARTICLE 7

Technical co-operation

(1) Parties undertake directly or through the Organization and other international bodies, as appropriate, in respect of preparedness for and response to pollution incidents, to provide support for those Parties which request technical assistance:

(a) to train personnel;

(b) to ensure the availability of relevant technology, equipment and facilities;

(c) to facilitate other measures and arrangements to prepare for and respond to pollution incidents; and

(d) to initiate joint research and development programmes.

(2) Parties undertake to co-operate actively, subject to their national laws, regulations and policies, in the transfer of technology in respect of preparedness for and response to pollution incidents.

ARTICLE 8

Promotion of bilateral and multilateral co-operation in preparedness and response

Parties shall endeavour to conclude bilateral or multilateral agreements for preparedness for and response to pollution incidents. Copies of such agreements shall be communicated to the Organization which should make them available on request to Parties.

raspršivanja, čišćenja i drugih postupaka u cilju smanjenja ili ublaženja učinaka nezgoda onečišćenja, te otklanjanja posljedica.

(2) U tom cilju stranke se obvezuju da izravno ili, prema prilikama, putem Organizacije ili odgovarajućih regijskih organizacija ili dogovora, utvrde potrebne veze između svojih istraživačkih ustanova.

(3) Stranke su suglasne da suraduju izravno, putem Organizacije ili odgovarajućih regijskih organizacija ili dogovora u redovnom održavanju međunarodnih savjetovanja o odgovarajućim temama, uključujući tehnološka unapređenja sredstava i opreme za akciju u slučajevima nezgode onečišćenja.

(4) Stranke su suglasne poticati putem Organizacije ili drugih nadležnih međunarodnih tijela razvitak standarda za sredstva i tehnologiju, koji se primjenjuju u borbi protiv onečišćenja opasnim i štetnim tvarima.

ČLANAK 7.

Tehnička suradnja

(1) Stranke se obvezuju da će u pogledu pripravnosti i djelovanja u slučajevima nezgode onečišćenja izravno ili, prema prilikama, putem Organizacije ili drugih međunarodnih tijela, pružiti podršku onim stankama koje zatraže tehničku pomoć:

(a) u obučavanju osoblja;

(b) u pribavljanju odgovarajuće tehnologije, opreme i sredstava;

(c) u omogućavanju drugih mjera i dogovora u svrhu pripremanja i izvođenja akcije u slučajevima nezgode onečišćenja uljem; te

(d) u poticanju zajedničkih istraživačkih i razvojnih programa.

(2) Stranke se obvezuju da će, shodno svojim nacionalnim zakonima, propisima i politici, aktivno surađivati u prijenosu tehnologije na polju pripravnosti i provođenja akcija za slučajeve onečišćenja.

ČLANAK 8.

Promicanje dvostrane i višestrane suradnje na polju pripravnosti i provođenja akcija

Stranke su dužne težiti zaključivanju dvostranih i višestranih sporazuma na polju pripravnosti i provođenja akcija u slučajevima nezgode onečišćenja. Primjerci takvih sporazuma moraju se proslijediti Organizaciji koja će ih, na zahtjev, stavljati na uvid strankama.

ARTICLE 9

Relation to other conventions and other agreements

Nothing in this Protocol shall be construed as altering the rights or obligations of any Party under any other convention or international agreement.

ARTICLE 10

Institutional agreements

(1) Parties designate the Organization, subject to its agreement and the availability of adequate resources to sustain the activity, to perform the following functions and activities:

(a) information services:

(i) to receive, collate and disseminate on request the information provided by Parties and relevant information provided by other sources; and

(ii) to provide assistance in identifying sources of provisional financing of costs;

(b) education and training:

(i) to promote training in the field of preparedness for and response to pollution incidents; and

(ii) to promote the holding of international symposia;

(c) technical services:

(i) to facilitate co-operation in research and development;

(ii) to provide advice to States establishing national or regional response capabilities; and

(iii) to analyse the information provided by Parties and relevant information provided by other sources and provide advice or information to States;

(d) technical assistance:

(i) to facilitate the provision of technical assistance to States establishing national or regional response capabilities; and

(ii) to facilitate the provision of technical assistance and advice, upon the request of States faced with major pollution incidents.

(2) In carrying out the activities specified in this article, the Organization shall endeavour to strengthen the ability of States individually or through regional arrangements to prepare for and combat pollution incidents, drawing upon the experience of States, regional agreements and industry arrangements and paying particular attention to the needs of developing countries.

(3) The provisions of this article shall be implemented in accordance with a programme developed and kept under review by the Organization.

ČLANAK 9.

Odnos prema drugim konvencijama i sporazumima

Ništa u ovome Protokolu ne smije se tumačiti na način koji bi mijenjao prava i dužnosti neke stranke iz bilo koje druge konvencije ili međunarodnog sporazuma.

ČLANAK 10.

Organizacijske odredbe

(1) Organizaciji se povjerava, podložno njezinoj suglasnosti kao i dostupnosti odgovarajućih sredstava, obavljanje sljedećih dužnosti i poslova:

(a) služba izvješćivanja:

(i) prijem, sređivanje i, na zahtjev, odašiljanje obavijesti dobijenih od stranaka kao i odgovarajućih obavijesti iz bilo kojeg drugog izvora; te

(ii) pružanje pomoći u pronalaženju izvora za privremeno podmirenje troškova;

(b) obučavanje i uvježbavanje:

(i) unapređenje obrazovnih djelatnosti na polju pripravnosti i provođenja akcije za slučajeve nezgode onečišćenja; te

(ii) održavanje međunarodnih savjetovanja;

(c) tehničke usluge:

(i) promicanje suradnje na istraživačkom i razvojnom polju;

(ii) pružanje savjeta državama pri uspostavljanju nacionalnih i regijskih snaga za akciju; te

(iii) proučavanje obavijesti primljenih od stranaka i odgovarajućih obavijesti primljenih iz drugih izvora, te pružanje savjeta ili obavijesti državama;

(d) tehnička pomoć:

(i) olakšavanje pružanja tehničke pomoći državama pri uspostavljanju nacionalnih ili regijskih snaga za akciju; te

(ii) olakšavanje pružanja tehničke pomoći i savjeta na zahtjev stranaka suočenih s ozbiljnim nezgodama onečišćenja.

(2) Ostvarujući djelatnosti nabrojene u ovom članku, Organizacija će nastojati, pojedinačno ili putem regijskih dogovora, ojačati sposobnost država da se pripreme i suprotstave nezgodama onečišćenja, oslanjajući se na iskustva država, regijske sporazume i organizacijsko ustrojstvo, te pridajući posebnu pažnju potrebama zemalja u razvoju.

(3) Odrebe ovog članka primjenjivat će se u skladu s programom kojega razvija i prati Organizacija.

ARTICLE 11

Evaluation of the Protocol

Parties shall evaluate within the Organization the effectiveness of the Protocol in the light of its objectives, particularly with respect to the principles underlying co-operation and assistance.

ARTICLE 12

Amendments

(1) This Protocol may be amended by one of the procedures specified in the following paragraphs.

(2) Amendment after consideration by the Organization:

(a) Any amendment proposed by a Party to the Protocol shall be submitted to the Organization and circulated by the Secretary-General to all Members of the Organization and all Parties at least six months prior to its consideration.

(b) Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Marine Environment Protection Committee of the Organization for consideration.

(c) Parties to the Protocol, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Marine Environment Protection Committee.

(d) Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of only the Parties to the Protocol present and voting.

(e) If adopted in accordance with subparagraph (d), amendments shall be communicated by the Secretary-General to all Parties to the Protocol for acceptance.

(f) (i) An amendment to an article or the Annex of the Protocol shall be deemed to have been accepted on the date on which it is accepted by two thirds of the Parties.

(ii) An amendment to an appendix shall be deemed to have been accepted at the end of a period to be determined by the Marine Environment Protection Committee at the time of its adoption, which period shall not be less than ten months, unless within that period an objection is communicated to the Secretary-General by not less than one third of the Parties.

(g) (i) An amendment to an article or the Annex of the Protocol accepted in conformity with subparagraph (f) (i) shall enter into force six months after the date on which it is deemed to have been accepted with respect to the Parties which have notified the Secretary-General that they have accepted it.

ČLANAK 11.

Procjena Protokola

Stranke će u sklopu Organizacije ocjenjivati djelotvornost Protokola u svjetlu ostvarenja njegovih ciljeva, posebice u odnosu na načela suradnje i pomoći na kojima počiva.

ČLANAK 12.

Izmjene

(1) Ovaj se Protokol može mijenjati putem jednog od postupaka utvrđenih u narednim stavcima.

(2) Izmjene na osnovu razmatranja Organizacije:

(a) Svaka izmjena Protokola koju predloži neka stranka podnijet će se Organizaciji, a Glavni tajnik uputit će je svim strankama najmanje šest mjeseci prije razmatranja takvog prijedloga.

(b) Svaka izmjena predložena i upućena na ovaj način bit će podnijeta na razmatranje Odboru za zaštitu morskoga okoliša.

(c) Stranke Protokola, bez obzira na to jesu li članice Organizacije, ovlaštene su sudjelovati u postupku pred Odborom za zaštitu morskoga okoliša.

(d) Izmjene se usvajaju većinom glasova od dvije trećine članica Protokola, koje su nazočne i koje glasuju.

(e) Ako se usvoje u skladu s odredbama točke (d), Glavni tajnik će priopćiti izmjene svim strankama Protokola radi prihvatanja.

(f) (i) Izmjena nekog članka Dodatka Protokola smatrat će se usvojenom onoga dana kada je usvoje dvije trećine članica.

(ii) Izmjena priloga smatrat će se prihvaćenom po isteku razdoblja kojega utvrdi Odbor za zaštitu morskoga okoliša u trenutku njezinog usvajanja, a to razdoblje ne smije biti kraće od deset mjeseci, osim ako unutar toga razdoblja najmanje jedna trećina uputi prigovor Glavnom tajniku.

(g) (i) Izmjena nekog članka ili Dodatka Protokola, prihvaćena u skladu s točkom (f) (i), stupit će na snagu šest mjeseci poslije dana kada se smatrala prihvaćenom, i to u odnosu na one stranke koje su obavijestile Glavnog tajnika da su je prihvatile.

(ii) An amendment to an appendix accepted in conformity with subparagraph (f) (ii) shall enter into force six months after the date on which it is deemed to have been accepted with respect to all Parties with the exception of those which, before that date, have objected to it. A Party may at any time withdraw a previously communicated objection by submitting a notification to that effect to the Secretary-General.

(3) Amendment by a Conference:

(a) Upon the request of a Party, concurred with by at least one third of the Parties, the Secretary-General shall convene a Conference of Parties to the Protocol to consider amendments to the Protocol.

(b) An amendment adopted by such a Conference by a two-thirds majority of those Parties present and voting shall be communicated by the Secretary-General to all Parties for their acceptance.

(c) Unless the Conference decides otherwise, the amendment shall be deemed to have been accepted and shall enter into force in accordance with the procedures specified in paragraph (2) (f) and (g) .

(4) The adoption and entry into force of an amendment constituting an addition of an Annex or an appendix shall be subject to the procedure applicable to an amendment to the Annex.

(5) Any Party which has not accepted an amendment to an article or the Annex under paragraph (2) (f) (i) or an amendment constituting an addition of an Annex or an appendix under paragraph (4) or has communicated an objection to an amendment to an appendix under paragraph (2) (f) (ii) shall be treated as a non-Party only for the purpose of the application of such amendment. Such treatment shall terminate upon the submission of a notification of acceptance under paragraph (2) (f) (i) or withdrawal of the objection under paragraph (2) (g) (ii) .

(6) The Secretary-General shall inform all Parties of any amendment which enters into force under this article, together with the date on which the amendment enters into force.

(7) Any notification of acceptance of, objection to, or withdrawal of objection to, an amendment under this article shall be communicated in writing to the Secretary-General who shall inform Parties of such notification and the date of its receipt.

(8) An appendix to the Protocol shall contain only provisions of a technical nature.

ARTICLE 13

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

(1) This Protocol shall remain open for signature at the Headquarters of the Organization from .....2000 until .....2001 and shall thereafter

(ii) Izmjena priloga, prihvaćena u skladu s točkom (f) (ii) , stupit će na snagu šest mjeseci poslije dana kada se smatrala prihvaćenom, i to u odnosu na sve stranke, osim onih koje su joj prije toga dana prigovore. Svaka stranka može u svakom trenutku opozvati ranije priopćeni prigovor na način da Glavnom tajniku podnese obavijest o tome.

(3) Izmjene putem Konferencije:

(a) Na osnovi zahtjeva neke stranke, podržanog od najmanje jedne trećine stranaka, Glavni tajnik će sazvati Konferenciju stranaka u Protokolu radi razmatranja izmjena Protokola.

(b) Izmjenu usvojenu na takvoj Konferenciji većinom od dvije trećine glasova stranaka, koje su bile nazočne i glasovale, Glavni tajnik će uputiti svim strankama kako bi je one mogle prihvatiti.

(c) Ako Konferencija ne odluči drukčije, smatrat će se da je izmjena prihvaćena i stupit će na snagu u skladu s postupkom utvrđenim u stavku (2) t(f) i (g) .

(4) Usvajanje i stupanje na snagu neke izmjene koja predstavlja dopunu Dodatka ili priloga podvrgnuto je istom postupku kao i izmjena Dodatka.

(5) Stranke koje ne prihvate izmjenu nekog članka ili Dodatka prema odredbama stavka (2) t.(f) (i) ili neku izmjenu koja predstavlja dopunu Dodatka ili priloga prema stavku (4) ili koje su priopćile svoj prigovor na kakvu izmjenu priloga prema stavku (2) t.(f) (ii) , neće se smatrati strankama jedino u pogledu primjene takva proširenja. Takav će tretman prestati ako se podnese obavijest o prihvaćanju prema stavku (2) t.(f) (i) ili obavijesti o povlačenju prigovora prema stavku (2) t.(g) (ii) .

(6) Glavni će tajnik obavijestiti sve stranke o svakoj izmjeni koja stupa na snagu prema ovom članku, zajedno s naznakom datuma kada izmjena stupa na snagu.

(7) Svako priopćenje o prijemu, prigovoru ili povlačenju prigovora na neku izmjenu u smislu ovog članka mora se pismeno priopćiti Glavnom tajniku, koji je tada dužan o tome izvijestiti sve stranke uz naznaku dana njegova primitka.

(8) Prilozi uz ovaj Protokol smiju sadržavati samo odredbe tehničke naravi.

ČLANAK 13.

Potpisivanje, ratifikacija, prihvatanje, odobrenje i pristupanje

(1) Ovaj će Protokol biti otvoren za potpisivanje u sjedištu Organizacije od.....2000. do ..... 2001., a poslije toga bit će otvoren za pristu-

remain open for accession. Any State Party to the OPRC Convention may become Party to this Protocol by:

- (a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- (b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or
- (c) accession.

(2) Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

ARTICLE 14

Entry into force

(1) This Protocol shall enter into force twelve months after the date on which not less than fifteen States have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval or have deposited the requisite instruments of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with article 13.

(2) For States which have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol after the requirements for entry into force thereof have been met but prior to the date of entry into force, the ratification, acceptance, approval or accession shall take effect on the date of entry into force of this Protocol or three months after the date of deposit of the instrument, whichever is the later date.

(3) For States which have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession after the date on which this Protocol entered into force, this Protocol shall become effective three months after the date of deposit of the instrument.

(4) After the date on which an amendment to this Protocol is deemed to have been accepted under article 12, any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited shall apply to this Protocol as amended.

ARTICLE 15

Denunciation

(1) This Protocol may be denounced by any Party at any time after the expiry of five years from the date on which this Protocol enters into force for that Party.

(2) Denunciation shall be effected by notification in writing to the Secretary-General.

(3) A denunciation shall take effect twelve months after receipt of the notification of denunciation by the Secretary-General or after the expiry of any

panje. Svaka država stranka OPRC Konvencije može postati strankom ovog Protokola:

- (a) potpisivanjem bez rezerve u pogledu ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja; ili
- (b) potpisivanjem koje je podložno ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju, popraćenim ratifikacijom, prihvaćanjem ili odobrenjem; ili
- (c) pristupanjem.

(2) Ratifikacija, prihvaćanje, odobrenje ili pristupanje obaviti će se polaganjem isprava s takvim učinkom kod Glavnog tajnika.

ČLANAK 14.

Stupanje na snagu

(1) Ovaj će Protokol stupiti na snagu dvanaest mjeseci nakon onoga dana kada ga je najmanje petnaest država potpisalo bez rezerve u pogledu ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja ili položilo potrebne isprave o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju u skladu s odredbama članka 13.

(2) U pogledu država koje su položile isprave o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju Protokolu nakon što su ispunjeni uvjeti za njegovo stupanje na snagu, ali prije nego što je stupio na snagu, njihova ratifikacija, prihvaćanje, odobrenje ili pristupanje djelovat će od dana stupanja Protokola na snagu ili tri mjeseca poslije polaganja takve isprave, ovisno o tome što kasnije nastupi.

(3) U pogledu država koje su položile isprave o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju nakon dana kada je Protokol stupio na snagu, ovaj će Protokol postati obveznim tri mjeseca poslije polaganja takve isprave.

(4) Nakon dana od kojega se smatra da je neka izmjena ovog Protokola bila prihvaćena prema članku 12., svaka položena isprava o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju odnosit će se na ovaj Protokol uključujući izmjene.

ČLANAK 15.

Otkazivanje

(1) Svaka stranka može u bilo kojem trenutku otkazati ovaj Protokol, ali po isteku pet godina od dana kada je ovaj Protokol stupio na snagu u odnosu na tu stranku.

(2) Otkazivanje se mora obaviti pismenom obavijesti Glavnom tajniku.

(3) Otkazivanje će steći učinak dvanaest mjeseci nakon što je Glavni tajnik primio obavijest o otkazivanju ili po isteku nekog dužeg razdoblja ako se

longer period which may be indicated in the notification.

(4) A Party denouncing the OPRC Convention also automatically denounces the Protocol.

ARTICLE 16

Depositary

(1) This Protocol shall be deposited with the Secretary-General.

(2) The Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed this Protocol or acceded thereto of:

(i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, together with the date thereof;

(ii) the date of entry into force of this Protocol; and

(iii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date on which it was received and the date on which the denunciation takes effect;

(b) transmit certified true copies of this Protocol to the Governments of all States which have signed this Protocol or acceded thereto.

(3) As soon as this Protocol enters into force, a certified true copy thereof shall be transmitted by the depositary to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

ARTICLE 17

Languages

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.

DONE AT London this .....day of .....two thousand.

ANNEX

Reimbursement of costs of assistance

(1) (a) Unless an agreement concerning the financial arrangements governing actions of Parties to deal with pollution incidents has been concluded on a bilateral or multilateral basis prior to the pollution incident, Parties shall bear the costs of their respective actions in dealing with pollution in accordance with subparagraph (i) or subparagraph (ii).

naznači u takvoj obavijesti.

(4) Stranka koja otkaže Međunarodnu konvenciju o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenja uljem automatski otkazuje i ovaj Protokol.

ČLANAK 16.

Depozitar

(1) Ovaj će se Protokol pohraniti kod Glavnog tajnika.

(2) Glavni tajnik će:

(a) izvjestiti sve države koje su potpisale ovaj Protokol ili mu pristupile o:

(i) svakom novom potpisivanju ili pohranjivanju isprave o ratifikaciji, prihvaćanju, usvajanju ili pristupanju, zajedno s naznakom datuma o tome;

(ii) danu stupanja ovog Protokola na snagu; te

(iii) odnošenju svake isprave o otkazivanju ovog Protokola, zajedno s naznakom datuma kada je primljen i datuma od kada otkazivanje djeluje;

(b) otposlati ovjerene vjerodostojne primjerke ovog Protokola vladama svih država, koje su ovaj Protokol potpisale ili mu pristupile.

(3) Čim ovaj Protokol stupi na snagu, jedan ovjereni vjerodostojni primjerak njegovog teksta depozitar će uputiti Glavnom tajniku Ujedinjenih naroda radi registracije i objavljivanja u skladu sa člankom 102. Povelje Ujedinjenih naroda.

ČLANAK 17.

Jezici

Ovaj se Protokol zasniva na pojedinačnim originalima na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku, od kojih je svaki tekst jednako autentičan.

U POTVRDU TOGA nižepotpisani, na osnovi urednih ovlaštenja svojih vlada za to, potpisali su ovaj Protokol.

SASTAVLJENO U Londonu.....dana.....dvije tisućite.

DODATAK

Naknada troškova pružanja pomoći

(1) (a) S izuzetkom slučaja kada se na bilateralnoj ili multilateralnoj osnovi postigne sporazum o podmirenju troškova kojima bi stranke mogle biti izložene pri poduzimanju akcija u slučaju nezgoda onečišćenja i to prije nego što takva nezgoda nastupi, stranke će snositi troškove takvih svojih akcija prema odredbama točaka (i) i (ii).

- (i) If the action was taken by one Party at the express request of another Party, the requesting Party shall reimburse to the assisting Party the cost of its action. The requesting Party may cancel its request at any time, but in that case it shall bear the costs already incurred or committed by the assisting Party.
- (ii) If the action was taken by a Party on its own initiative, this Party shall bear the costs of its action.
- (b) The principles laid down in subparagraph (a) shall apply unless the Parties concerned otherwise agree in any individual case.
- (2) Unless otherwise agreed, the costs of action taken by a Party at the request of another Party shall be fairly calculated according to the law and current practice of the assisting Party concerning the reimbursement of such costs.
- (3) The Party requesting assistance and the assisting Party shall, where appropriate, co-operate in concluding any action in response to a compensation claim. To that end, they shall give due consideration to existing legal regimes. Where the action thus concluded does not permit full compensation for expenses incurred in the assistance operation, the Party requesting assistance may ask the assisting Party to waive reimbursement of the expenses exceeding the sums compensated or to reduce the costs which have been calculated in accordance with paragraph (2) . It may also request a postponement of the reimbursement of such costs. In considering such a request, assisting Parties shall give due consideration to the needs of the developing countries.
- (4) The provisions of this Protocol shall not be interpreted as in any way prejudicing the rights of Parties to recover from third Parties the costs of actions to deal with pollution or the threat of pollution under other applicable provisions and rules of national and international law.

- (i) Ako jedna stranka poduzme kakvu akciju na izričit zahtjev druge stranke, stranka koja je to zahtijevala dužna je naknaditi troškove akcije stranki koja je pružila pomoć. Stranka koja je uputila zahtjev za pomoć može taj zahtjev poništiti u svakom trenutku, ali u tom slučaju dužna je podmiriti troškove koje je stranka koja pruža pomoć već uložila ili im je bila izložena.
- (ii) Ako neka stranka poduzme kakvu akciju na vlastitu inicijativu, sama će snositi troškove svoje akcije.
- (b) Načela sadržana u točki (a) primjenjivat će se ako se zainteresirane stranke u svakom pojedinačnom slučaju ne dogovore drukčije.
- (2) Ukoliko nije ugovoreno drukčije, troškovi stranke koja je djelovala na zahtjev druge stranke, pravedno će se izračunati na osnovi prava i tekuće prakse u pogledu naknade takvih troškova kod one stranke koja pomoć pruža.
- (3) Stranka koja zahtijeva pomoć i stranka koja je pruža će, prema prilikama, surađivati na razrješenju zahtjeva za naknadu troškova. One su pritom dužne posvetiti potrebnu pažnju postojećim pravnim režimima. Kada neka okončana akcija ne omogućuje punu naknadu troškova nastalih pri pružanju pomoći, stranka koja je zahtijevala pomoć može zatražiti od stranke koja je pomoć pružila da se odrekne naknade troškova koji premašuju ostvarenu naknadu, ili da smanji troškove koji su bili obračunati u skladu s odredbama točke (2) . Ona može također zahtijevati odgađanje naknade takvih troškova. Razmatrajući takav zahtjev, stranka koja je pomoć pružila mora uzeti u obzir potrebe zemalja u razvoju.
- (4) Odredbe ovog Protokola ne treba tumačiti u smislu prejudiciranja prava stranaka na naknadu od trećih za troškove akcija u vezi s onečišćenjem ili s opasnošću od onečišćenja po nacionalnim ili međunarodnim propisima, koji se imaju primijeniti.

NAPOMENA:

Uz Protokol o pripravnosti, akciji i suradnji za slučajeve nezgode onečišćenja opasnim i štetnim tvarima usvojene su i slijedeće rezolucije:

REZOLUCIJA 1 - Pristup Međunarodnoj konvenciji o pripravnosti, akciji i suradnji za slučaj onečišćenja uljem, 1990. (OPRC Konvencija) i ratifikacija i ranija primjena Protokola o pripravnosti, akciji i suradnji za slučajeve nezgode onečišćenja opasnim i štetnim tvarima, 2000. (HNS Protokol) ;

REZOLUCIJA 2 - Ranije stupanje na snagu Međunarodne konvencije o odgovornosti i naknadi štete u svezi prijevoza opasnih i štetnih tvari morem, 1996. (HNS Konvencija) ;

REZOLUCIJA 3 - Unapređenje tehničke pomoći;

REZOLUCIJA 4 - Razrada i primjena programa uvježbavanja pripravnosti i akcije za slučajeve nezgode onečišćenja opasnim i štetnim tvarima;

REZOLUCIJA 5 - Tehnička suradnja;

REZOLUCIJA 6 - Ranija primjena odredbi članka 10. Protokola o pripravnosti, akciji i suradnji za slučajeve nezgode onečišćenja opasnim i štetnim tvarima, 2000.

Preveo:
Dino Pinjo, znanstveni novak
Jadranski zavod, HAZU